

Dr. Jiří Musiol - Hranice v květu

KULTURNÍ KALENDÁŘ

města Hranic

Květen 1965

Kulturní pořady v květnu:

1. 5. **Kulturní vystoupení hranických škol** — Park kultury — 15 hod.
- Maňáskové divadlo — Dům pionýrů — 17 hod.
4. 5. **Besídka II. ZDŠ Hranice.**
5. 5. **Besídka II. ZDŠ Hranice.**
6. 5. **Slavnostní zasedání MěstNV, MV KSČ a MV NE, sokolovna** — 15 h.
Kulturní program — pěvecký soubor Jurik.
8. 5. **Lampiónový průvod, ohňostroj** — 19 hod.
Kladení věnců u pomníku Družby.
15. 5. **M. Holková — Prsten královnin** — pohádka pro děti v provedení divadelního souboru Optimit Odry — sál JKP — 16 hod.
23. 5. **Z melodie do melodie** — pásmo z nejkrásnějších operních písní a árií v provedení členů olomoucké operety — Kulturní dům HCV — 20 hod.
31. 5. **Zájezd na operetu Rose Marie do Ostravy.**

— ★ —

V rámci oslav 20. výročí osvobození připravuje ZV ROH Sigma Hranice spolu s JKP Hranice

● velký letní karneval

v sokolovně 12. června 1965. — Ráz karnevalu „Výrobky hranických závodů do světa — svět k nám“. V průběhu večera vystoupí v programových vložkách tanečníci v ukázkách tanců z celého světa a k dobré náladě a tanci budou hrát čtyři orchestry JKP Hranice. Masky budou mít volbu nejhezčí a nejvýstižnější masky — bude velké slosování o věcné ceny a mnoho jiných překvapení, která budou probíhat uvnitř sokolovny i venku.

Sledujte průběh příprav na propagačních letáčích a včas si zajistěte tu nejhezčí masku.

Nezapomeňte!

12. června 1965 v sokolovně — velký letní karneval!

Vzpomínka na dobu okupace, ilegální práci a revoluční dny 1945.

Napsal plukovník v. v. Václav VLASÁK.

Letos slavíme 20. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou od hitlerovských okupantů. Dne 9. května byl úspěšně dovršen národní osvobozenecský boj, v němž se pod vedením strany utvořila široká fronta protifašistických a demokratických sil, upevnil svazek Čechů a Slováků i přátelství a spojenectví našich i sovětských národů. Květnové vítězství otevřelo novou kapitolu historie, v níž se stal lid skutečným pánem své země, zrodily se nové hodnoty, jež charakterizují socialistické společenství.

Chtěl bych se krátce vrátit k tomu, jak léta okupace prožívaly Hranice, jak se připravovaly na osvobození a jak to vypadalo v prvních dnech po ukončení války.

Když 15. března 1939 v ranních hodinách obsadila německá vojska Hranice, nikdo z nás netušil, že tato okupace potrvá přes šest let a že celá řada vlastenců se stane obětí fašistické zvěle. Z tehdejšího hranického okresu bylo zatčeno a popraveno 145 lidí, z toho ze samotných Hranic 57. Dále bylo odvečeno z Hranic 230 občanů židovského náboženství a z toho se vrátilo 14. Hraničtí občané se nikdy nesmířili s okupací a jejich bojový

duch se projevil v celé řadě drobných i větších sabotáží, které ze začátku byly vedeny zivelně a teprve po roce 1943, kdy došlo ke sloučení všech odbojových složek, byly tyto akce prováděny organizovaně. Šlo zejména o sabotáže v továrnách, na železnicích, a hlavně v zásobování. Němci v Hranicích, gestapo i německá policie prováděli různé akce a nástrahy proti ilegálním pracovníkům, které díky včasnému varování ze strany čs. četnictva a české kriminální policie vyšly naprázdno. Jistě si pamětníci vzpomenou, že největším postrachem Hranic byl býv. četnický strážmistr německé národnosti Vilém Schnölzer, který udal gestapu čtyři občany z Hranic a má na svědomí jejich smrt a mnoho dalších z okolí. Za tyto činy byl souzen Lidovým soudem v Olomouci a rozsudkem z 10. 12. 1945 odsouzen k trestu smrti provazem. Trest byl týž den vykonán.

V roce 1944 byl z ilegálních pracovníků a dobrých vlastenců ustaven český revoluční národní výbor, jehož prvním úkolem bylo zajistit po osvobození města jeho chod po stránce hospodářské, finanční, bezpečnostní, zásobovací a obnovy. Připravil provolání k občanstvu o zajištění pořádku a ochrany veřejného majetku ve městě i hodnot ve vojenských objektech. Na dodržení těchto opatření dohlížela česká policie, četnictvo a požárníci. Tyto přípravy byly urychleny vypuknutím Slovenského národního povstání a radostnou zprávou, že náš první armádní sbor, pod vedením generála Ludvíka Svobody, překročil 6. 10. 1944 u Dukly naše hranice. Všem bylo jasné, že se konec II. světové války nezadržitelně blíží. Odbojová i partyzánská činnost se projevila na Hranicku sabotážemi a destrukčními akcemi, vyhazováním vlaků na trati Hranice—Val. Meziříčí, odzbrojováním Němců a Maďarů. Tyto úspěšné akce uvedly celý okres do revolučního kvasu.

Bylo však patrné, že okupanti se nemíní vzdát jen tak lehce. Svědčí o tom chvatné hloubení zákopů, stavění zábran a překážek okolo a uvnitř Hranic od ledna 1945. Pracovaly na nich desítky mužů nahnaných sem z Čech a Moravy. Na silnicích byly hloubeny protitankové příkopy a stavěny protitankové zábrany.

Německé četnictvo v čele s praporčíkem Schnölzerem slídilo po posledních obětech.

Dne 1. května vypuklo v Přerově povstání, jímž Hranice a Drahotuše byly elektrizovány. Povstání v Přerově bylo smělym revolučním aktem, který daleko přesahoval rámec místního významu. Povstání bylo přesilou německého vojska potlačeno a 20 osob převezeno a na vojenské střelnici v Lazcích u Olomouce zastřeleno. Dne 5. května povstala proti okupantům Praha. Tato událost se odrazila ve velké nervozitě a rozčilení jednotek německé branné moci v Hranicích i u jednotek, které byly podřízeny maršálu Schörnerovi a které v tyto dny ustupovaly naším městem. Povozy se hnaly většinou klusem, ve třech proudech. Před budovou býv. vojenské akademie, kde byla postavena závorová barikáda a zřízen protitankový příkop, se ustupující proudy zastavovaly, neboť uzávěrou mohl projet jen jeden proud.

6. května opustil město vládní komisař Karel Kettner a okresní hejtman JUDr. Franz Jeschke a spolu s nimi další němečtí představitelé města. Revoluční národní výbor se ihned ujal své povinnosti. Na záchraně veřejného majetku se podíleli členové revolučního NV, četnictvo, policie, požárníci a celá řada dalších spolehlivých občanů.

Den 7. května je posledním dnem vlády německé okupační armády v Hranicích. Hranice prožívají poslední den okupace, pozorují chvatný ústup Němců městem a čekají na svoje osvoboditele.

V pondělí dne 7. května dosáhlo vrcholu bezohledné drancování a ničení mostů. Eskadry sovětských letců ztěžovaly na silnici od Teplic — nyníjší třída Sovětské armády — ústup okupačním armádám. Napjatou náladu ob-

čas přerušila silná destrukce mostů, z nichž byly jen dva zachráněny. Destrukcí prováděly jednotky ustupující Schörnerovy armády. Z fronty se troulili vojáci už jen jednotlivě, nebo v menších hloučcích. I povozů, projíždějících městem bylo už málo. V kasárnách vedle ukrývajících se zběhů zůstala jen malá část zásobovací čety. Pro naše město bylo opravdu štěstím, že neleželo ve směru hlavního náporu sovětských jednotek, i když Němci počítali, že se v okolí Hranic zachytí a zastaví ústup, o čemž svědčila skutečnost, že od ledna 1945 připravovali v opatovických lesích velká skladiště munice a zbraní.

Podle pokynů revolučního NV byly časně ráno dne 7. května obsazeny budovy bývalé vojenské akademie a rovněž další vojenské objekty, aby bylo zabráněno případnému drancování a poškození v době všeobecného chaosu. Munice byla zajištěna a zneškodněna. Kasárna byla po odchodu Němců obrazem zkázy a bídy, skoro ve všech místnostech byly zjevné stopy pitek a ničení. Poslední zbytky německé armády procházely Hranicemi dne 8. 5. 1945, okolo druhé hodiny v noci.

Dne 8. května na rozdíl od předešlého pochmurného dne bylo jasné a krásné májové ráno a nad Hranicemi zasvitlo slunko svobody. Na slavné a vítězné cestě na západ, vstoupila ráno dne 8. 5. 1945 Sovětská armáda i do našeho města. První rozvědčik dorazil do Hranic kolem 5,30 hod. ráno a byl jím Vladimír Gricenko, t. č. učitel z obce Jenovic u Užhorodu. Tento přijede k nám k oslavám 20. výročí osvobození a bude zde besedovat ve školách. Na události 8. 5. v Hranicích krásně vzpomínal v dopise, zaslaném MV KSČ a všem hranickým občanům major Sovětské armády Zapasa, významenaný čs. válečným křížem, který sděluje, že mu ani po 10 letech nevyzimel z paměti obraz májového jitra 8. května 1945, kdy byly osvobozeny Hranice. První pátrači se ptali: „Kagda ušli Germanci i kuda?“ Za poskytnutí vody k pití, k umytí, k vaření vždy pěkně poděkovali: „Spasibo, bolšoe spasibo“.

U budovy dnešního kina Svět uvítal přicházející jednotky učitel Boh. Hajzner, u dnešní Lidové školy umění uvítal Sovětskou armádu Alo's Hlobil, jako velitel sboru požárníků, za vojáky a odbojové složky uvítal Sovětskou armádu z balkónu radnice velitel hranické posádky škpt. Karel Žák a u bývalé vojenské akademie mjr. Ph. Dr. Dvorský. Za krátkou dobu bylo město plné praporů, na náměstí vyhrávala Klívarova hudba a zástupy lidí, ozdobených trikolorami se objímaly a přály si slovy „mnoho zdaru do nové republiky“. Projíždějící jednotky Sovětské armády byly radostně pozdravovány a její velitel uvítán na radnici představiteli revolučního národního výboru.

Revoluční okresní národní výbor vydal dne 8. 5. 1945 pokyny pro obyvatele okresu a vyzval je, aby každý podle svých sil přispěl k obnovení pořádku, k zajištění hospodářského života a bezpečnosti ve městě. Rovněž vyzval občany, aby prokazovali Sovětské armádě oddanost a svým chováním dali výraz svého srdečného přátelství a sympatií k ní, aby byli poslušni dozorčích orgánů a všech rozkazů, které budou Sovětskou armádou a NV vydány. Večer 8. 5. hlásil rozhlas celému světu, že mimo jiná města, byly osvobozeny i Hranice. Revoluční NV se ihned v duchu svého provolání dal do práce a obnovil normální život v Hranicích. Mezi prvními opatřeními bylo znovuzahájení vyučování dne 14. 5. 1945 a soustředění přihlášek osob podaných v duchu výzvy, o náhradu škody, kterou utrpěly okupací.

Jako člen revolučního národního výboru, ve funkci člena rady a stavebního referenta, vzpomínám na svízelné zajišťování potřebného materiálu na obnovu poškozeného města, zejména mostů, které bylo třeba rychle postavit pro postup jednotek Sovětské armády. Materiál byl brán z místních zdrojů, ze dvou pil a z vagonů řeziva, které stály na železniční stanici

Drahctuše. Rovněž tak byla svízelná situace s obstaráváním materiálu na opravu el. vedení, telefonu, vodovodu, plynovodu a skla. Překážkou byla zejména přerušená železniční doprava. Celková potřeba řeziva, kulatiny a trámů, činila jen pro opravu mostu přes Bečvu a pro hlavní úpravy kasáren a poškozených domů cca 700 m³.

Na žádost Sovětské armády bylo urychleně provedeno vyčištění a oprava budov v Lázních Teplicích nad B., kde doposud byla německá vojenská nemocnice a kde bylo zřízeno rekreační středisko pro 200 sovětských letců. Je nutno s uspokojením konstatovat, že úpravy byly zásluhou hranických řemeslníků provedeny v nejkratším čase. Dále jsme se zaměřili na provedení oprav, omítek a maleb v budovách bývalé vojenské akademie, aby na základě rozhodnutí vlády mohlo být co nejdříve provedeno znovutevření vojenské akademie v Hranicích.

Chtěl bych ještě uvést skutečnost, že první revoluční národní výbor byl složen ze všech vrstev občanů města, z lidí, kteří pracovali ilegálně a z těch, kteří postojem za okupace a svou aktivitou byli zárukou, že velké úkoly budou splněny a že co nejdříve bude obnoven klidný mírový život v našem městě.

Za 20 let došlo k hlubokým přeměnám ve všech oblastech společenského života, v politické práci a organizaci i v kulturně výchovném procesu. A naše město, díky úzké spolupráci občanů s MěstNV vyrostlo do krásy, provedlo výstavbu průmyslových objektů, obytných domů a společenských zařízení, prostě změnilo se k nepoznání. A jistě ke slavným dnům 20. výročí osvobození bude tak krásné a čisté jaké ještě nebylo. Vždyť i to bude jen malá odměna těm, kteří se nerozpakovali obětovat životy pro nás, abychom mohli v míru žít a tvořit!

Sportovní kalendář města Hranic:

Program okrskové spartakiády v Hranicích

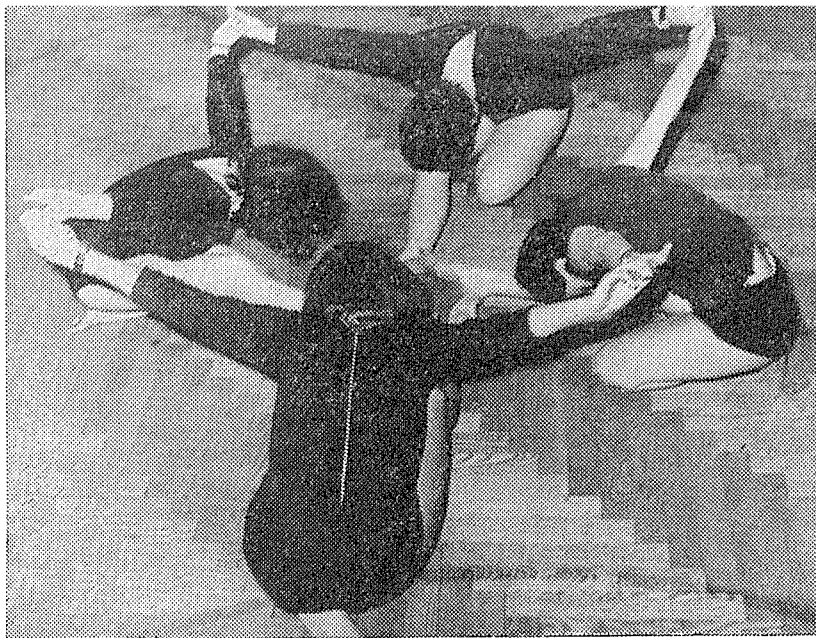
17.—23. května	Týden sportovních soutěží
24.—29. května	Týden zkoušek masových vystoupení III. CS
30. května	Okrsková spartakiáda na stadióně SIGMY

● Házená

2.	—	9,00	Hranice—ZORA Olomouc, dorostenky
2.	—	10,15	Hranice A—MŽ Olomouc, II. liga
9.	—	10,15	Hranice B—Droždín, krajský přebor
16.	—	9,00	Hranice—Rožnov pod R., dorostenky
16.	—	10,15	Hranice A—KPS Brno, II. liga
23.	—	9,00	Hranice—Velká Bystřice, dorostenci
23.	—	10,15	Hranice—Nový Jičín, dorostenky
30.	—	10,15	Hranice A—Holešov, II. liga

● Kopaná

2.	—	14,30	SIGMA Hranice—Sokol Všechnovice, dorost
2.	—	16,00	SIGMA Hranice—Sokol Čekyně, muži
16.	—	8,30	SIGMA Hranice—Sokol Kozlovice, dorost
16.	—	10,00	SIGMA Hranice—Lokomotiva Olomouc, muži
23.	—	17,00	SIGMA Hranice B—Sokol Soběchleby, muži

St. Krist: Ze skladby dorostenek

● **Kuželky**

2.	—	9,00	SIGMA Hranice II.—Optimit Odry
22.	—	16,00	SIGMA Hranice II.—B. Horní Benešov
23.	—	9,00	SIGMA Hranice I.—B. Ostrava I.
30.	—	9,00	SIGMA Hranice II.—Slezan Opava

● **Jezdectví**

16.	—		Na hřišti U Splavu okresní přebory v jízdě na koni pro rok 1965
		8,00—12,00	Drezury a základní výcvik
		14,00—18,00	Skokové soutěže

● **Lehká atletika**

12.	—	14,00	Okresní finále SHMP dorostenců na dráze
15.	—	14,00	Spartakiádní přebor Hranic — muži
23.	—	9,00	SIGMA Hranice—Slávia Olomouc, přátel. utkání mužů
26.	—	15,00	Okresní přebor na dráze — muži, ženy

● **Turistika**

2.	—		Vycházka do Stříteže n. L. — větrný mlýn
9.	—		Vycházka na Helištýn
16.	—		Vycházka — Kostelíček — obora — Hluzov — Špičky
23.	—		Vycházka — Branky — Oznice — Val. Meziříčí (vlakem)
30.	—		Stanový tábor při okrskové spartakiádě

● **Odbíjená**

15.	—	16,00	SIGMA Hranice—ČSAO Zábřeh
16.	—	16,00	SIGMA Hranice—Spartak Uničov

● **Rohování**

1.	—	10,45	Mezinárodní meziměstské utkání Hranice—Lipsko, muži

Plán kulturních programů v lázních Teplice nad B. na měsíc květen 1965:

1. 5. 1965	léčeb. dům Sokolovo	19.30 hod.	Večer arií z oper a operet — účinkují sólisté Divadla O. Stibora z Olomouce.
2. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	Koncert velkého orchestru JKP Hranice — zpívá Věra Šabacká.
3. 5.	léčeb. dům		Návštěva filmového představení v Hranicích.
4. 5.			Návštěva filmového představení v Hranicích.
4. 5.	léčeb. dům Moravan	19.15 hod.	Hudební soubor Domu osvěty Drahotuše.
5. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	Taneční orchestr JKP Hranice — s. Jiříček. Zpívají: V. Vanduchová a B. Ludmila.
6. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	Pásmo hudby a zpěvu k oslavě 20. výročí osvobození naší vlasti — vystoupení žáků I. ZDŠ Hranice.
7. 5.	léčeb. dům Moravan	19.15 hod.	Večer poezie — muž. Cibulcovi, zpívá V. Šabacká, na klavír doprovází A. Heiderová.
8. 5.	léčeb. dům Sokolovo	19.30 hod.	Houslový koncert Evy Bartošové.
9. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	Hudební soubor Domu osvěty Drahotuše.
10. 5.			Návštěva filmového představení v Hranicích.
11. 5.			Návštěva filmového představení v Hranicích.
11. 5.	léčeb. dům Moravan	19.15 hod.	Náladová hudba JKP v Hranicích.
12. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	Vojenský hudební a estrádní soubor Hranice.
13. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	„Babiččina krabička“ — závodní klub Železáren a drátoven Bohumín.
14. 5.	léčeb. dům Sokolovo	19.30 hod.	Večer arií z oper — účinkují sólisté Divadla O. Stibora z Olomouce.
15. 5.	léčeb. dům Sokolovo	19.30 hod.	Klavírní koncert Jos. Páleníčka.
16. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	Koncert velkého orchestru JKP Hranice — zpívá V. Šabacká.
17. 5.			Návštěva filmového představení v Hranicích.
18. 5.			Návštěva filmového představení v Hranicích.
19. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	Hudební soubor Domu osvěty Drahotuše.
20. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	„Estrádní kabaret“ — bří Muchové — Prostějov.
21. 5.	léčeb. dům Moravan	19.15 hod.	Hudební soubor DO Drahotuše.
22. 5.	léčeb. dům Sokolovo	19.30 hod.	Klavírní koncert Anny Heiderové.
23. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	Koncert malého orchestru JKP Hranice.
24. 5.			Návštěva filmového představení v Hranicích.
25. 5.	léčeb. dům		Návštěva filmového představení v Hranicích.
26. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	Mužský pěvecký sbor „Nešvera“ — Moravské železářny Olomouc.

27. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	Státní divadlo Ostrava — „Zuzana je v podezření“ — vtipná detektivní komedie.
28. 5.	léčeb. dům Moravan	19.15 hod.	Náladová hudba JKP Hranice.
29. 5.	léčeb. dům Sokolovo	19.30 hod.	Smyčkové kvarteto Divadla O. Stibora Olomouc.
30. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	Malý orchestr JKP Hranice.
31. 5.	léčeb. dům Bečva	19.00 hod.	Návštěva filmového představení v Hranicích.

Programy hranických kin:

● SVĚT

- 1.— 3. **Ticho** - I. díl, širokoúhlý, SSSR, mládež ano.
 4.— 6. **Ticho** - II díl, širokoúhlý, SSSR, mládež ano.
 7.—10. **A pátý jezdec je strach**, širokoúhlý, ČSSR, mládež ne.
 Krátký film: Město bez ulic.
 11.—13. **Skřivánek**, Mačarsko, mládež ne.
 Krátký film: Ozvěna mého města.
 14.—17. **Vyzvání k tanci**, USA, mládež ne.
 Krátký film: Jachting.
 18.—20. **Přiznání hochštaplera Felixe Krulla**, NSR, mládež ne.
 Krátký film: Dlouhá, zelená punčocha.
 21.—24. **Bubny**, širokoúhlý, ČSSR, mládež ano.
 Krátký film: Saharské jeskynní malby.
 25.—27. **Popel a dýmant**, Polsko, mládež ne.
 28.—31. **Scaramouche**, širokoúhlý, Francie, mládež ano.

● OKO

- 1.— 3. **Rodinná kronika**, Itálie, mládež ne.
 4.— 6. **Einstein kontra Babinský**, ČSSR, mládež ne.
 Krátký film: Sparta—Slávia.
 7.—10. **David a Líza**, USA, mládež ne. — Krátký film: Ty.
 11.—13. **Babička a já**, SSSR, mládež ano.
 14.—17. **Lov na mamuta**, ČSSR, mládež ano.
 Krátký film: Manželské etudy.
 18.—20. **Boccaccio**, I. díl, Itálie, mládež ne. — Krátký film: Pražská neděle.
Boccaccio, II. díl, Itálie, mládež ne. — Krátký film „Historie manželství.“
 21.—24. **Bláznivé léto**, Jugoslávie, mládež ano.
 Krátký film: Po sluneční magistrále.
 25.—27. **Na obchůzce**, Anglie, mládež ano. - Krátký film: Ostrov slunce.
 28.—31. **Čintamani a podvodník**, ČSSR, mládež ano.
 Krátký film: Start.

● Filmy pro děti

1. **Kapitán**, Bulharsko.
 8. **Tajemství krápníkové jeskyně**, SSSR.
 15. **Dřevěné telátko**, NDR.
 22. **Ztratil se nám pes**, SSSR.
 29. **Anička jde do školy**.